

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Biologické kořeny dětí osvojených do zahraničí

Koncepce Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

účinnost od: 1. srpna 2019
datum vydání: 18. července 2019
zpracoval: Oddělení mezinárodních adopcí a oddělení psychologů Úřadu pro
mezinárodněprávní ochranu dětí
č. j. UMPOD-K0035/19-1
PID UMODX00CHC0H

Obsah

1	Východiska.....	3
2	Přístup a filozofie Úřadu.....	4
3	Informování žadatelů před osvojením dítěte.....	5
4	Poradenství osvojitelské rodině/zletilému osvojení.....	5
5	Poradenství nezletilému osvojení.....	6
6	Přímé kontakty osvojeného dítěte a osvojitelské rodiny s biologickou rodinou.....	7
7	Informace poskytované biologické rodině osvojeného dítěte.....	7
8	Seznam zdrojů.....	8
9	Přílohy.....	9

1 Východiska

Znalost vlastní minulosti, rodičů a původu je součástí identity dítěte a každého člověka. Jedná se o psychickou potřebu mít ucelenou představu o své totožnosti, která kromě jiného zahrnuje jak osobní, tak alespoň částečně rodovou historii. Potřebu osvojených dětí a dospělých pátrat po kořenech dokládají nejrůznější facebookové skupiny,¹ specializované organizace,² či řada literárních titulů s touto osobní zkušeností.³

Právo na tuto obecně lidskou potřebu reaguje ustanoveními čl. 7 a 8 Úmluvy o právech dítěte,⁴ jimiž je zajištěno právo dítěte na jméno, státní příslušnost, znát své rodiče a právo na zachování totožnosti včetně jména a rodinných svazků. Haagská úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení (1993)⁵ v čl. 30 uvádí, že smluvní stát zajistí ochranu základních informací o původu dítěte a umožní dítěti anebo jeho zástupci k nim přístup, a to v rozsahu zákonů daného státu.

Zkušenost Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „Úřad“) v posledních letech ukazuje navyšující se počet žádostí o zprostředkování informací o původu dítěte. To lze přičítat několika trendům. Navyšující se povědomí osvojitelů o důležitosti historie dítěte již v období příprav k adopci⁶ umožňuje osvojitelům hovořit s dítětem o jeho původu v průběhu dětství otevřeně a naslouchat jeho tužbám (např. Švédsko, Portugalsko, Québec).⁷ Stoupající kvalita postadopční podpory v jednotlivých státech poskytuje rodinám poradenství a případnou další podporu.⁸ A v neposlední řadě je vhodné připomenout, že první generace dětí osvojených z České republiky aktuálně dospívá či již dospěla, a tudíž pro ně toto téma může být aktuálnější.⁹

Vzhledem k v zahraničí dnes již běžným otevřeným adoptcím existuje řada studií a odborných publikací, které popisují přínosy i rizika znalosti biologických kořenů a kontaktu osvojeného dítěte s biologickou rodinou. Odborníci z Child Welfare Information Gateway (dále jen „CWIG“) uvádějí,¹⁰ že bezpečný kontakt dítěte s biologickou rodinou zlepšuje psychologické prospívání dítěte, předchází a zabraňuje nezdravé idealizaci biologické rodiny, naplňuje potřebu dítěte po informacích o tom, jací jeho rodiče jsou a jaké byly jejich důvody k adopci, či podporuje rozvoj kulturní a etnické identity. Kromě jiného spatřují význam také pro biologického rodiče (větší klid a spokojenost s procesem adopce – „vím, kde je mé dítě“), a také u osvojitelů (vytvoření zdravého vztahu a postoje k biologickým rodičům). Brodzinsky (2005 a 2006)¹¹ upozorňuje, že u tzv. utajené adopce (bez kontaktu) rodina může alespoň v emocionálně otevřeném, empatickém a respektujícím stylu odkrývat a hledat informace, po nichž dítě touží.

Literaturou popisovaná rizika jsou vázána primárně na samotný kontakt dítěte s biologickými rodiči. Siegel (1993)¹² uvádí, že osobní kontakt může zabraňovat zpracování (uzavření) ztráty a zvyšovat nejistotu osvojitelů. Zároveň však dodává, že velmi důležité je mít možnost získat odpovědi na

¹ Např. skupiny Hledám SVĚ Biologické rodiče, Ztraceni v adopci, Hledači ztracených kontaktů, příbuzných, kamarádů, odkazy v seznamu zdrojů.

² V České republice např. spolek SEFAM z. s., v zahraničí je možno využít např. webové stránky adopted.com.

³ Např. HOLÁ, Editha. Cesta k mým matkám. NAGY ŠTOLBOVÁ, Tereza. Dcera padajícího listí.

⁴ Úmluva o právech dítěte z 20. 11. 1989. Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., s přihlédnutím ke sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 41/2010 Sb. m. s., kterým se vyhlásila oprava v textu Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb.

⁵ Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení z 29. 5. 1993. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 43/2000 Sb. m. s.

⁶ V textu je využíván termín „adopce“ jako synonymum k právnímu termínu „osvojení“, a to za účelem udržení přehlednosti textu (vzhledem k častému užívání osvojenec, osvojitel, tak používáme také kombinaci adoptovaný či adoptivní rodiče). Adopce je jak pojem využívaný mezinárodně, tak srozumitelný běžné populaci, včetně biologických rodičů dítěte.

⁷ INTERNATIONAL SOCIAL SERVICE, *Access to origin. The right and its terms of access.*

⁸ Na základě dotazování partnerských organizací v roce 2017 je zřejmé, že řada z nich klientům v pátrání po biologických kořenech nabízí podporu a pomoc (Dánsko, Německo, USA, Španělsko, Nizozemí, Litva aj.), i když každá země ve výrazně jiném rozsahu.

⁹ Úřad zprostředkovává mezinárodní osvojení od roku 2000, tzn. děti osvojené v první dekádě jsou nyní dospívající anebo již dospělé.

¹⁰ Child Welfare Information Gateway, *Openness in Adoption: Building Relationships Between Adoptive and Birth Families.*

¹¹ BRODZINSKY, David. Reconceptualizing openness in adoption: Implications for theory, research, and practice. BRODZINSKY, David. Family structural openness and communication openness as predictors in the adjustment of adopted children.

¹² SIEGEL, Deborah H. Open adoption of infants: Adoptive parents' perceptions of advantages and disadvantages.

vynořující se otázky. Dle Sinclera (2005)¹³ se může objevit také nepříznivý dopad kontaktů na dítě či negativní dopad pocitu odmítnutí.

Müller a Perry (2001)¹⁴ upozorňují, že dalšími důvody k pátrání po biologických kořenech může být kromě vývoje identity např. potřeba zjistit důležité informace o zdravotním stavu, specifické životní události, či touha dotyčného obnovit vztah. Zřídka je však důvodem špatný vztah s osvojiteli.

Mezinárodní sociální služba (dále jen „ISS“)¹⁵ v analýze o Přístupu k informacím o původu uvádí tři praktické předpoklady, aby bylo právo osvojeného na znalost svého původu naplněno:

1. Centralizovat a dostatečně dlouho – ideálně po neomezenou dobu – uchovávat co nejpodrobnější údaje týkající se původu adoptovaného dítěte včetně identity jeho biologických rodičů.
2. Zajistit dostupnost kvalitních odborníků, kteří dokáží reagovat na různorodé potřeby všech zúčastněných, tedy adoptovaných osob, biologických rodičů i adoptivních rodičů.
3. Zajistit kvalitní podporu adoptivním rodičům v době, kdy se na adopci připravují, a po jejím uskutečnění a pomoci jim přijmout biologické rodiče dítěte jako součást jejich života už od začátku procesu adopce. To se jeví jako zásadní pro to, aby adoptivní rodiče dokázali prožívat pátrání po původu svého adoptivního potomka konstruktivně a podpořit jej.

Osvojení v České republice je spíše na počátku celého procesu poskytování postadopční podpory, kterou vykonávají bez větší pomoci (finanční a právní) pouze některé neziskové organizace. V rámci mezinárodního osvojení je však Úřad právě tím místem, které proces koordinuje, a kde se uchovávají veškeré potřebné informace (spisová dokumentace, kontakty na příslušné orgány sociálně-právní ochrany, ústavní zařízení, přechodné pěstouny apod.) Z tohoto hlediska je Úřad ideálním kontaktním místem pro děti osvojené z České republiky žijící aktuálně v cizině. Pro Úřad je to možnost spolupodílet se na podpoře mezinárodního pátrání po biologických kořenech alespoň v rámci zpřístupnění a dalšího dohledání důležitých informací. Kapacity a kompetence Úřadu však neumožňují zprostředkování osobního kontaktu osvojeného a biologické rodiny, jelikož jde o velmi citlivý a na přípravu náročný proces.

2 Přístup a filozofie Úřadu

Hlavní hodnotou je otevřenost, vstřícnost a angažovanost Úřadu k osvojenému a k osvojitelské rodině, a v rámci právních možností a limitů také k biologické rodině osvojeného dítěte. Hlavním úkolem Úřadu je postupovat tak, aby umožnil osvojitelské rodině a osvojenému dítěti získat maximum dostupných informací, které je možno poskytnout o jeho minulosti. Cílem je:

- zajistit vysokou informovanost osvojitelské rodiny ještě před tím, než dojde k seznámení budoucích osvojitelů s dítětem a následně v průběhu seznamování;
- nabídnout komplexní podporu pro případné další pátrání po informacích o původu v následných letech (dospívání a dospělost dítěte).

Jelikož většina osvojených dětí pochází z rodin, ve kterých biologičtí rodiče či jejich příbuzní nebyli schopni se o dítě postarat a zajímat se o ně (přes vynaloženou podporu ze strany sociálních pracovníků a dalších odborníků), je nezbytné s informacemi o původu osvojeného dítěte zacházet pravdivě a stejnou měrou citlivě. Maximální otevřenost poskytne osvojeným dětem možnost nejen adekvátním způsobem hledat, ale především zpracovat svou minulost a zdravě ji zakomponovat do svého současného života.

¹³ SINCLAIR, Ian. *Fostering now: messages from research.*

¹⁴ MÜLLER, Ulricha and Perry, Barbara. *Adopted persons' search for and contact with their birth parents I: Who searches and why?*

¹⁵ INTERNATIONAL SOCIAL SERVICE, *Access to origin. The right and its terms of access.*

3 Informování žadatelů před osvojením dítěte

Základní podpora osvojitelské rodiny ve vztahu k životnímu příběhu osvojeného dítěte probíhá od počátku procesu předání dítěte do péče žadatelů¹⁶ (budoucích osvojitelů), zejména po příjezdu žadatelů do České republiky. Zahrnuje maximální informování budoucích osvojitelů, a to jak o životní situaci, minulosti a biologické rodině dítěte, tak o vhodných doporučených postupech práce s těmito informacemi.

Informování probíhá prostřednictvím psychologa a právníka Úřadu, kteří:

- A. podrobně informují budoucí osvojitelé o:** zdravotní anamnéze dítěte a prognóze jeho vývoje, rodinné a sociální anamnéze, aktuálním zdravotním a psychickým stavu dítěte, vývojových a osobnostních potřebách dítěte;
- B. zprostředkují kontakt na/s:**
 - sociální pracovníci dítěte příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), která zná sociální anamnézu dítěte. Jde o tlumočené osobní setkání v průběhu většinou tzv. „druhého setkání“ v rámci seznamování žadatelů s dítětem v České republice. Žadatelům je vždy zabezpečen dostatečný prostor na možné dotazy o minulosti a aktuální situaci dítěte a sociální pracovníce je připravena dotazy zodpovědět;
 - pěstounskou rodinu na přechodnou dobu nebo ústavní zařízení – tedy na místa, kde bylo dítě za svůj život umístěno;
 - instituce, u kterých je možné po osvojení dítěte nahlédnout do spisu (OSPOD, soud, matřička), a také o standardní době archivace spisu dítěte.
- C. poskytují poradenství a doporučení ke způsobům zpracování životního příběhu dítěte, např. doporučují deníky, fotoalba, tvorbu knihy života, vyprávění formou pohádky, společné fantazírování, setkávání se s rodinami, které mají také osvojeny děti z České republiky apod.**

4 Poradenství osvojitelské rodině/zletilému osvojenci

Jelikož téma minulosti a identity pro osvojené dítě začíná být více důležité v období nástupu do školy a posléze intenzivně v době dospívání, Úřad si je vědom toho, že část rodin se s žádostí o informace ozve až po několika letech od osvojení dítěte. Rodině Úřad doporučí, aby kontaktovala ústřední orgán nebo pověřenou organizaci v přijímajícím státě. Ta je může odkázat na organizaci specializující se na identitu osvojeného dítěte v jejich zemi, jelikož je vhodné si nejprve ujasnit, co osvojené dítě/rodina přesně potřebuje, po čem pátrá a co od toho očekává.

Poté Úřad nabízí:¹⁷

- zjištění informací o současném stavu biologické rodiny, bude-li to možné, a pokud biologická rodina poskytne souhlas (např. kolik má osvojenec sourozenců a jak jsou staří, informace o biologických rodičích, informace od OSPOD, předání fotografií členů biologické rodiny apod.);
- dohledání informací ze spisu vedeného Úřadem s následným předáním osvojitelské rodině;
- odbornou konzultaci s osvojeným dítětem či jeho osvojitelskou rodinou vedenou psychologem zkušenými v oblasti náhradní rodinné péče;

¹⁶ čl. 16 Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení.

¹⁷ čl. 30 odst. 2 Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení.

- zpřístupnění kompletní spisové dokumentace, která byla vedena Úřadem, buď svéprávnému osvojenému anebo rodiči dítěte, kterému náleží rodičovská odpovědnost, nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte nebo jejich zástupci na základě písemně udělené plné moci;¹⁸
- zprostředkování kontaktu s ústavním zařízením či pěstounem, kde dítě žilo v minulosti;
- vysvětlení způsobu vyhledávání a kontaktování osob prostřednictvím Ministerstva vnitra¹⁹ a vysvětlení možnosti nahlédnutí do matriční knihy a sbírky listin;²⁰
- kontakt na instituce, které v minulosti vedly spis dítěte (spis soudu,²¹ spis rodiny v rámci OSPOD²²);
- pomoc přiblížit českou, případně romskou kulturu (např. návštěvou Romského muzea, přiblížením české literatury, filmu, pohádek, výtvarného umění apod.).

Úřad vždy žádá osvojitele o další informace o dítěti a o tom, jak se mu daří, jaké jsou jeho zájmy apod., případně o možnost zaslání 3 až 5 fotografií ze života dítěte. Vždy však je nutné, aby osvojitelé i sám nezletilý osvojenec/zletilý osvojenec dali souhlas k poskytnutí těchto informací a fotografií členům biologické rodiny. Tyto informace jsou posléze předány v případě kontaktu sociální pracovníce s biologickou rodinou (po které žádáme informace pro osvojené dítě) tak, aby přístup k biologické rodině byl partnerský. To znamená, že biologickým rodičům nabízíme informace o dítěti a žádáme informace o nich samotných. Tento přístup většinou umožní získat pro osvojené dítě více informací. V případě, kdy tento souhlas rodina/osvojenec neposkytne, Úřad se bude snažit informace získat, avšak rodina/osvojenec musí počítat s tím, že úspěšnost může být nižší.

5 Poradenství nezletilému osvojení

V případě, kdy poradenství anebo informace Úřad poskytuje primárně nezletilému osvojení, který Úřad oslovil, **vždy s dítětem komunikuje po celou dobu jeden konkrétní zaměstnanec oddělení psychologů.**

Poté, co dítě kontaktuje Úřad, se Úřad vždy dotáže na to, zda o jeho jednání vědí jeho osvojitelé, anebo zda je to pouze jeho aktivita. Důležité je zeptat se dítěte, zda Úřad může kontaktovat jeho osvojitele, anebo si přeje zachovat kontakt jako důvěrný.

Poradenství osvojenému dítěti obsahuje:

- doplňující zjištění od dítěte zacílené především na zjištění jeho potřeb a očekávání. Ideální forma je rozhovor (Skype/Zoom, osobně); dítě se vždy musí prokázat platným dokladem totožnosti (ID nebo cestovní doklad);
- rozhovor s osvojiteli dítěte (Skype/Zoom), v případě potřeby a v případě, kdy s tím dítě souhlasí (získání většího přehledu o možnostech a očekáváních dítěte);
- zjištění informací o současném stavu biologické rodiny, bude-li to možné, a pokud biologická rodina poskytne souhlas (např. kolik má osvojenec sourozenců a jak jsou staří, informace o biologických rodičích, informace od OSPOD, předání fotografií členů biologické rodiny apod.);
- informování dítěte, že poté, co nabyde svéprávnosti, může přímo nahlížet do spisové dokumentace Úřadu, a také spisové dokumentace OSPOD či soudu,²³ který rozhodoval ve věci jeho osvojení, předání kontaktů na tyto instituce, informování dítěte, co všechno spis Úřadu obsahuje: informace o biologických rodičích, kopie původního rodného listu dítěte, vyhodnocení

¹⁸ § 56 ve spojení s § 55 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ § 8b zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 8a odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 838 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²² § 56 ve spojení s § 55 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb.

²³ § 56 ve spojení s § 55 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., § 8b zákona č. 133/2000 Sb., § 8a odst. 3, zákona č. 301/2000 Sb.

situace dítěte a jeho biologické rodiny před zařazením dítěte do systému náhradní rodinné péče, lékařské zprávy dítěte a vývojové zprávy dítěte z raného věku, fotografie dítěte, zprávy psychologa, soudní rozhodnutí aj.;

- zprostředkování kontaktu s ústavním zařízením či pěstounskou rodinou na přechodnou dobu, v závislosti na tom, kde dítě v počátcích života žilo;
- vysvětlení způsobu vyhledávání a kontaktování osob prostřednictvím Ministerstva vnitra²⁴ (v případě zájmu o vyhledání člena biologické rodiny) a vysvětlení možnosti nahlédnutí do matriční knihy a sbírky listin;²⁵
- pomoc přiblížit českou, případně romskou kulturu (např. návštěvou Romského muzea, přiblížením české literatury, filmu, pohádek, výtvarného umění apod.).

Informace jsou poskytovány formou odpovídající věku a zralosti osvojeného dítěte (např. grafiky, obrázky, příběh). Dítě nikdy s novými informacemi nezůstává samo, vždy je přítomna buď dítěti blízká osoba (např. osvojitel) anebo odborný zaměstnanec, který může zajistit emoční podporu a vlastní zpracování případně zjištěných informací.

6 Přímé kontakty osvojeného dítěte a osvojitelské rodiny s biologickou rodinou

Úřad není oprávněn zprostředkovat přímý kontakt s biologickými příbuznými osvojeného dítěte, ani přímo předat adresu osvojenému dítěti, či osvojitelské rodině.²⁶

Pokud by mělo dojít k fyzickému kontaktu mezi osvojeným dítětem a biologickými příbuznými osvojeného dítěte, **doporučuje Úřad osvojitelské rodině postupovat pouze s pomocí odborníků specializujících se na asistované kontakty po mnoha letech od odloučení.** Osvojitelské rodině poskytne Úřad doporučení na takové organizace v České republice. Základní princip, který v této oblasti ctíme, je bezpečí a emoční připravenost všech zúčastněných stran. Nekoordinovaný a nepřipravený kontakt by mohl způsobit velké zklamání, případně mít i na vývoj dítěte negativní vliv.

7 Informace poskytované biologické rodině osvojeného dítěte

Biologickému rodiči, sourozencům anebo dalším příbuzným osvojeného dítěte Úřad poskytuje:

- **informaci, že dítě bylo osvojeno a že nelze poskytovat o dítěti žádné informace;** je možné odkázat na rozsudek, kdy bylo soudem rozhodnuto, že není třeba souhlasu biologických rodičů s osvojením, či že biologičtí rodiče byli zbaveni práva udělit souhlas s osvojením, případně že oni sami tento souhlas udělili.²⁷
- informaci o tom, že osvojitele budeme informovat, že se člen biologické rodiny ozval s konkrétními dotazy; je plně na osvojitelích, zda a jak budou reagovat (chtít o dítěti poskytnout nějaké informace). Úřad poučí členy biologické rodiny o tom, že se mohou obracet na Úřad v průběhu let opakovaně, zda se situace nezměnila.

²⁴ § 8b zákona č. 133/2000 Sb.

²⁵ § 8a odst. 3, zákona č. 301/2000 Sb.

²⁶ Jediná možnost je nahlédnutí do spisu zletilým osvojencem, rodičem osvojence, kterému náleží rodičovská odpovědnost nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci. § 56 ve spojení s § 55 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb.

²⁷ § 809 a násl. zákona č. 89/2012 Sb.

Tazatelé nelze bez souhlasu osvojitelů a osvojeence poskytnout tyto informace:

- informaci, že dítě bylo osvojeno do zahraničí;
- adresu ani žádná jména členů osvojitelské rodiny ani osvojeného dítěte;
- fotografie osvojeného dítěte;
- jakékoli jiné identifikující údaje odhalující osvojitelskou rodinu dítěte, místo, kde žije (včetně státu).

Úřad informuje současně ústřední orgán v přijímajícím státě, případně pověřenou organizaci, která zprostředkovávala osvojení o tom, že se člen biologické rodiny osvojeného dítěte ozval. Ústřední orgán nebo pověřenou organizaci přijímajícího státu Úřad požádá o předání této informace osvojitelům anebo osvojenému dítěti. Vždy poté partnerům v zahraničí Úřad sděluje, jaké informace byly poskytnuty a jaké nikoli.

8 Seznam zdrojů

Knihy a monografické publikace

BRODZINSKY, David. Reconceptualizing openness in adoption: Implications for theory, research, and practice. In BRODZINSKY, David a PALACIOS, Jesús (Eds.). *Psychological issues in adoption: Research and practice*. Westport, Conn.: Praeger, 2005, pp. 145-166. ISBN 978-0275979706.

HOLÁ, Edith. *Cesta k mým matkám*. Brno: Jota, 2012. ISBN 978-80-7462-148-2.

INTERNATIONAL SOCIAL SERVICE. *Access to origin. The right and its terms of access*. ISS: Switzerland, 2011, pp. 1-2, 8.

NAGY ŠTOLBOVÁ, Tereza. *Dcera padajícího listí: příběh psychoterapeutky o dětství v adopci, raném traumatu a vztahu mezi matkou a dcerou*. 2., doplněné vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2019. 13. komnata duše. ISBN 978-80-7553-692-1.

SINCLAIR, Ian. *Fostering now: messages from research*. 1. publication. Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers, 2005. ISBN 1843103621.

Elektronické zdroje

Adopted [online]. © 2001-2019 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.adopted.com/>.

BRODZINSKY, David. 2006. Family structural openness and communication openness as predictors in the adjustment of adopted children. *Adoption Quarterly*. [online]. 2006, 9(4), pp. 1–18. [cit. 2019-07-09]. ISSN: 1092-6755. Dostupné z Taylor & Francis Online. DOI:10.1300/J145v09n04_01.

Hledači ztracených kontaktů, příbuzných, kamarádů. In: *Facebook* [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/ztracenekontakty/>.

Hledám SVĚ Biologické rodiče. In: *Facebook* [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/HledamSveBiologickeRodice/>.

Child Welfare Information Gateway, 2013. Openness in Adoption: Building Relationships Between Adoptive and Birth Families. In: *childwelfare.gov* [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/f_openadopt.pdf.

PÁVKOVÁ, Petra. *SEFAM z. s.* [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.sefam.org/>.

Ztraceni v adopci. In: *Facebook* [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ztraceniivadopci/>.

SIEGEL, Deborah H., 1993. Open adoption of infants: Adoptive parents' perceptions of advantages and disadvantages. *Social Work*. [online]. 1993, 38(1), pp. 15-23. [cit. 2019-07-09]. ISSN: 0037-8046. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/232417700_Open_Adoption_of_Infants_Adoptive_Parents'_Perceptions_of_Advantages_and_Disadvantages.

MÜLLER, Ulrich a PERRY, Barbara, 2001. Adopted persons' search for and contact with their birth parents I: Who searches and why? *Adoption Quarterly*. [online]. 2001, 4(3), pp. 5-37. [cit. 2019-07-09]. ISSN: 1092-6755. Dostupné z Taylor & Francis Online. DOI: 10.1300/J145v04n03_02.

Legislativní dokumenty

Úmluva o právech dítěte z 20. 11. 1989. Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., s přihlédnutím ke sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 41/2010 Sb. m. s., kterým se vyhlásila oprava v textu Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb.

Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení z 29. 5. 1993. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 43/2000 Sb. m. s.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

9 Přílohy

Součástí tohoto materiálu jsou tyto přílohy:

1. Vzor dopisu pro osvojence a osvojitelskou rodinu
2. Vzor dopisu pro spolupracující ústřední orgány a pověřené organizace dle haagské Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení (1993)

Brno 18. července 2019

JUDr. Ing. Zdeněk K a p i t á n, Ph.D.
ředitel a vedoucí služebního úřadu